

Extrait du CGTCatalunya.cat

<http://mail.cgtcatalunya.cat/spip.php?article12696>

Catalunya després de la tempesta

- Actualitat - Articles opinió -

Date de mise en ligne : dijous 7 de desembre de 2017

CGTCatalunya.cat

Tot el que es construeixi des de baix és bo... tret que s'elevi sobre uns pedestals preparats des de dalt...

Quan està a punt de començar la campanya electoral i tornem a contemplar l'insofrible espectacle de la competició entre partits per collir el màxim nombre de vots, potser sigui bon moment per fer balanç de l'intens període d'enfrontament entre el Govern i l'Estat Espanyol, per una part, i l'aspirant a ser un Estat Català, de l'altra. Un enfrontament en que sectors revolucionaris, així com bastants anarquistes i anarcosindicalistes, es van involucrar en considerar que calia prendre partit, que era necessari ser allà on estava el poble, i que calia optar per lluitar.

Avui, la qüestió ja no consisteix a saber si tenia sentit col·laborar, des de postures llibertàries, amb un projecte la finalitat última del qual era la creació d'un Estat, ni si era coherent entrar en la contesa liderada pel nacionalisme català. Ara, es tracta més aviat de saber si la part del moviment anarquista que es va involucrar en aquesta batalla va valorar els pros i contres de la seva marxa, o si, pel contrari, va a elaborar un relat que li permeti justificar la seva participació en la contesa, buscant la confirmació que, finalment, va fer el més adequat en una situació certament complexa.

La veritat és que els principals arguments d'aquest relat ja s'estan perfilant i apunten a una mitificació de determinats esdeveniments, magnificant-los fins l'extrem. Si es tractés d'una simple disparitat pel que fa a l'apreciació subjectiva d'aquests esdeveniments, el tema no seria preocupant, la seva rellevància radica que quan ens enganyem a nosaltres mateixos sobre com ha estat el camí que hem recorregut engendrem un seguit de punts cecs que enterboleixen la nostra percepció de com, i per on, seguir avançant.

Aquest relat recull el fet cert que el desafiament català presentava unes facetes capaces de motivar la participació dels que es mostren disconformes amb l' statu quo existent. En efecte, el conflicte desencadenat a Catalunya mobilitzava als que desitjaven avançar cap a una societat més justa i més lliure, amb tints de democràcia participativa, acompanyats d'algunes pinzellades anticapitalistes, i s'oposaven, per esmentar tan sols alguns problemes:

Al règim del 78, als vergonyants pactes de la transició, a la monarquia, a la monopolització bipartidista del poder polític, i a la sacralització de la Constitució.

Al govern dretà i autoritari d'un Partit Popular corrupte i obstinat a retallar drets socials i llibertats.

A la repressió policial i a la violència de les seves intervencions.

A les traves contra la lliure autodeterminació dels pobles.

Els que es van involucrar en la lluita tenen raó en assenyalar la pluralitat dels aspectes que justificaven la seva participació, però, s'autoenganyarien si no reconeguessin, al mateix temps, que les regnes de la batalla contra l'Estat Espanyol estaven totalment en mans del Govern i dels seus associats nacionalistes (ANC i Òmnium Cultural), amb l'únic objectiu de forçar la negociació d'un nou repartiment del Poder, i d'aconseguir, a termini, el reconeixement de l'Estat Català.

També s'autoenganyarien si no s'adonessin que el caràcter políticament, i no només socialment, transversal del conflicte català responia, en bona mesura, a la necessitat absolutament imperativa que tenien els artífexs i dirigents de l'embat contra l'Estat Espanyol de construir l'única arma capaç de conferir-los certa capacitat de resistència enfront del seu potent adversari, a saber: la magnitud del suport popular al carrer, on era vital congregat tants sectors com fos possible i, per tant, moltes sensibilitats disperses.

El relat justificatiu que està apareixent descansa fortament sobre la mitificació de les jornades del 1r i del 3 d'octubre, i passa per la sobrevaloració de la capacitat d'autoorganització popular que es va manifestar al voltant de la defensa

de les urnes.

No hi ha cap dubte que el 1r d'Octubre va ser un èxit considerable, no només per l'enorme afluència de votants, en una xifra impossible de verificar, sinó perquè es van burlar tots els impediments aixecats pel Govern. No obstant això, ens enganyem a nosaltres mateixos quan passem per alt que si tantes persones van acudir a les urnes va ser també perquè així ho van demanar les màximes autoritats polítiques del país, des del Govern Català en ple, fins l'alcalde de Barcelona, passant per més del 80% dels alcaldes de Catalunya.

És totalment cert que es van desobeir les prohibicions del Govern Espanyol, però no convé ignorar que es van obeir les consignes d'un altre Govern i de molts càrrecs institucionals.

La mitificació del 1r d'octubre es basa també en magnificar la capacitat d'autoorganització del poble en defensa de les urnes, oblidant que, paral·lelament a les encomiables mostres d'autoorganització, també es va comptar, en tota l'extensió del territori català, amb la disciplinada intervenció de milers de militants dels Partits i de les Organitzacions compromeses amb la independència (des d'ERC a la CUP, i des de l'ANC a Òmnium Cultural). Posar l'accent sobre els inqüestionables exemples d'autoorganització no hauria d'ocultar completament la verticalitat d'una organització que va comptar amb persones entrenades durant anys a complir escrupolosament i disciplinadament en les manifestacions de l'11 de setembre les instruccions rebudes des dels òrgans dirigents de les organitzacions independentistes.

Ja sabem, ni que sigui per pròpia experiència, que la desobediència enfront de l'autoritat, l'enfrontament amb la policia, i la lluita col·lectiva contra la repressió, procuren sensacions intenses i inesborrables que teixeixen forts llaços solidaris i afectius entre uns desconeguts que es fonen sobtadament en un «nosaltres» carregat de significat polític i d'energia combativa. Això forma part del llegat més preciós de les lluites, i justifica àmpliament que les valorem amb entusiasme, però, no hauria de servir d'excusa perquè ens enganyem a nosaltres mateixos. Malgrat que va suposar un fracàs estrepitos per a l'Estat Espanyol, el 1r d'octubre no marca un abans i un després, i no reuneix les condicions per passar a la història com un dels actes més emblemàtics de la resistència popular espontània, i ens autoenganyem si així ho creiem.

El 3 d'octubre va ser, també, un dia memorable on es va aconseguir paraitzar el país i omplir els carrers amb centenars de milers de manifestants. No obstant això, si no volem autoenganyar-nos i mitificar aquest esdeveniment, hem d'admetre que la vaga general, per molt que els sindicats alternatius la impulsessin amb eficàcia i entusiasme, mai hagués arribat a semblant èxit de no haver estat perquè la «Taula per la democràcia» (composta pels sindicats majoritaris, per part de la patronal, i per les grans organitzacions independentistes) va convocar una «aturada de país», i perquè el Govern va donar suport a aquesta aturada de país tancant les seves dependències i assegurant que no aplicaria la retenció de sou als vaguistes.

La constant i multitudinària capacitat de mobilització demostrada per amplis sectors de la població catalana en els mesos de setembre i d'octubre ha fet aflorar la tesi que el Govern va témer perdre el control de la situació. És cert que la por va exercir un paper important en l'erràtica actuació del Govern durant aquests mesos, però no va ser la por a un eventual desbordament promogut pels sectors més radicals de les mobilitzacions el que explica les múltiples renúncies de les autoritats catalanes, sinó la progressiva presa de consciència que no aconseguirien doblegar finalment al seu adversari i que aquest disposava dels suficients recursos de poder per penalitzar severament.

Un tercer element que certs sectors llibertaris, alguns d'ells involucrats en els Comitès de Defensa de la República, estan mitificant té a veure amb la perspectiva de construir una República des de baix.

Potser perquè he viscut durant dècades en una República (la francesa), potser perquè els meus progenitors mai van lluitar per una República, sinó per construir el comunisme llibertari, i van haver d'enfrontar-se a les institucions republicanes, no aconsegueixo veure la necessitat de situar sota el paraigües republicà l'esforç per construir una societat que tendeixi a fer desaparèixer la dominació, l'opressió i l'explotació.

No arribo a entendre la raó per la qual hem d'acudir a uns esquemes convencionals, que només semblen poder distingir entre Monarquia, d'una banda, i la República, per una altra. Convé repetir que lluitar contra la Monarquia no té perquè implicar lluitar per la República, i que no cal referenciar la nostra lluita en la forma jurídica-política de la societat que volem construir, sinó en el model social que propugnem (anticapitalista, i bel·ligerant contra qualsevol forma de dominació). L'objectiu no hauria d'expressar-se en termes de «construir una república des de baix», sinó en termes de «construir una societat radicalment lliure i autònoma».

Per això em sembla interessant reprendre aquí l'expressió utilitzada per Santiago López Petit en un recent text:

(<http://www.elcritic.cat/blogs/sentitcritic/2017/11/27/catalunya-com-a-laboratori-politic/>)

quan diu: «Des d'una lògica d'Estat (i d'un desig d'Estat) mai es podrà canviar la societat», però insistint, per la meua part, en què tampoc es canviarà la societat des de qualsevol «desig de la República».

Per descomptat, després de la tempesta que ha sacsejat Catalunya aquests últims mesos no hauríem de deixar que li passi la calma absoluta. Cal treballar perquè no es desaprofitin les energies acumulades, perquè no s'esvaeixin les complicitats establertes, i perquè no es marceixin les il·lusions compartides. Es tracta de no partir des de zero una altra vegada, sinó d'utilitzar el fet per prosseguir en un altre «fer» que eviti la diàspora militant. Reompondre forces no és tasca fàcil, però per aconseguir-ho és imprescindible reflexionar sobre els errors comesos i, sobretot, no enganyar-nos a nosaltres mateixos magnificant els moments més espectaculars de les lluites i sobrevalorant alguns dels seus aspectes més positius.

Per descomptat, sigui anarquista o no, cada persona és lliure d'introduir una papereta en una urna si així ho desitja, però, l'últim que ens faltaria a hores d'ara seria que els anarquistes s'involucressin, encara que només fos indirectament en l'actual contesa electoral catalana pensant que aquesta és la forma de mantenir viva l'esperança d'un canvi revolucionari, o, més prosaicament, considerant que aquesta és la forma d'avançar cap al punt final del règim del 78. López Petit lamenta en el seu text, abans citat, que en comptes d'acceptar participar en unes eleccions imposades, els partits polítics no hagin optat per «sabotejar-les mitjançant una abstenció massiva i organitzada». Aquesta és, al meu entendre, l'opció que els sectors llibertaris haurien d'adoptar, i portar a la pràctica, de cara al 21 de desembre.

Tomás Ibáñez

Barcelona, divendres 1 de Desembre de 2017